

*Eh Adam factus, & eodem tempore lapsus;
Ob meritum decima eritis Abel fratris tuis absente;
Offert Melchisedecus: Isaac supponit aris;
Eh desollatus Christi Dapsisfa beatus;
Eh Pe ruit crevans, Jacobus sub Herode peremtus.
Corpora Sanctorum cum Curiis multa resurgunt;
Latroper Christum tam dulce suspirat Amens?*

de sru.
e pia-
d. 2.
a. 25.
eptem-
brary
colog-
14.

De jepino Sexta ferie exat decretum 4. Vocat Epiphanius & joannini presabbati. Memori Clemens Romani & Tertullianus [Qui nonaphis Paraevem Sabatam vocat, videlicet respectu Dominicæ] & ali, quos Terrullianus citat Scholastici Pamelius. Adeo cum C. fufuro, & alius pol. August. mundi stria sexta veniente Christum. Adhibet August. tropologiam, ut bonus vates operibus, antequam vagario concedatur beatitudine: laborari quidem bene operando, sed magis male ut nudum veſtendo, quam alium ſpoliando, non fundati per fidem. Peculiariter autem commendatur divina potentia magnitudo, in eo quod separavit: Deus ab aquis terram & hanc immobilius conseruit, & illius in mari mirabilē motum tribuat, & figurare quod in ſigno aliqua victoria deicerit hostes maris humiles, fulminibusq; inde divinorum oraculorum certitudo declarata fit promifum praefando latitum: & conqueſtent incolta pacate ceperit. Sub hoc typus videtur agi de regno Christi, lub qui prius agitatus conqueſteret orbis universus, ſtruxit; contra illum Regem gentes, ac populis ad hunc atque amarum ſimilitudinem, impetu fecerint, quia perpetuo ſtarbitur cum regia cuius regno iuu. Detribuit porto videbat potentia, & decor Christi, qib; sibi per mortem comparavit, vel Ecclesiæ conuulit. Eſſat ille immortalis, ad ipsius est omnem potestatem in celo, & in terra; ac quipue levem in celo, judicandi dignitatem; Ecclesiæ fundavit & propagavit eum fundatice. Euthym. & Nicéphorus propria quadam ratione pro fabrabitum vocari voluntate interfectionem Christi, quāl preuidit univerſalis, quā Sabbathum dicunt, Rabini quoq; de Iudea explanant pl. illum, quando pugnabat ut ipsi communiceantur contra Gog. & Magog. & eos deum vinceret. Alhan. Marcellius ſcribit, ſi modulari concupisces, ut te papa non in paroſeſſione, hunc ei ſuppetere pl. tunc enim dominum Dei edificare, quamvis iniicii copiæ eſſent in pede, atq; idcirco ergo triumphali eſtimine diſta in tunc pl. canenda eſt. Glosſa notat cantari psalmum iſum primo loco inter alios qui pertinent ad laudes, quia Chiristi laudes, & laudes locis plenissime, licet brevibus verbis, conuenit. Adhaerens Athanasius ita pl. & 55. 97. 98. expoſti. Singula Chiristi in nos viriſt passionis ejus collata beneficia, h Jean.17.51
i Oratio 5.9
contra Ariu,

Domini regnati. Idem initium pl. 96. & 98. Fortassis in illis poſte regnandi triplex modus in res necessitate natura ſubiecta Deo, in reſiſtentes voluntari, & fe quod licet sublitrantes a Domino ipſius, in eos, quoq; pone, & liberetur obiecuntur. Nam hoc loco regnum declaratur circum formidatione obrispl. 96. ad exaltationem in vita terrena, & infula ad extitiam; 88-regnante dicitur Deus Beatiſimi iracutant populi, & comminatur terra. Nec erit difficulter alias conjugationes excogitare. Domini nomen, ſi propriet capiatur, proper habitu in omni ad creaturas, quā implicat, Deo conuenire dumtaxat ex quo tempore veridi potuit, quod omnia servit et g. hoc eſt, tñ primum quoniam coepit habere fibi ſubiecta, & leervas creaturas. At Hoc, nomine tetragrammaton euimodi relationem non dicit: & dici potell Christifui, ut Deus regna viile ab eterno, quatenus cum plena beatitudine, & mageſtate perfervit ſeipſo frutus efficietur autem nihil attulit commodi Deo, nec mageſtatis quidquam glorietur ſuper adiudicatum, Nihilominus mundum creando, quem à munditia denominant, ſicut agnus a pulchritudine declaravit gloriam suam, in ſeſtatione potestem in qua creatura participeat quādam Dei eſt per modum veltigii aut similitudinis, & immitis. Christus etiam quando agnitus eſt fecundatio divinitatem, celeri potest rega vīle, decorumque regium induſſe, indiſſe fortitudinem, & præcautiole. Sic enim petebat a patre clarificari, clariſtate, quam habuerat apud iſum antequam mundus feres h. Athanasius in interpretans hunc de Christo locum, ex codice conformat que de illo in aliis dicuntur, non omnia prophetica accipienda tamquam de futuro tempore, ut Ariani contendebant negantem tempus fieri. Si enim inquit, illud, *Vnde meus erit*, ad futuras actiones pertinet, et certum et etiam tem-
Verbo Domini et gloriam suam / 1. ad futuram rerum configurationem pertinet, Firmatus ergo Verbo Domini epl., idem eſt, atq; quod Verbum Domini firmavit illo, ſic quidem in praienti pl. primum ſcribitur *Domini regnatur*, deſcriptione libiungit, *Firmavit orbem terrae*, qui non commovebitur. T. hecpl. m deitatis decorum interpretantur tamquam velutimentum tupe corripitionem corporis Christi quem Elia ſic nominat *formum in folia sua gradientes in multitudine viriuit*; Regum autem ad refuſionem in malo R.P. 47.
13.32.6.
m in Luc. 22
n cap. 6.1.

Vers. 1.) Dominus regnavit, decorem indutus est, induitus est Dominus fortitudinem, & præcinxit se.

Etenim firmavit orbem terræ, qui non commovebitur;

geus loci. Dominatorem omnium rerum Deum nominat, undique in gloriam, ac veluti amictum ornatissima veste tumuitum gloria, cum fortitudine statim promuta, & expeditum fuisse, more praeceps vestimenta, vel gladio telle accingit, sive ut facile quicquid veller faceret sive ut aduersus hostem dimicaret, coligideceret, Documentum gloriae ac potentiae praecellentium indicium profert, quod orbem cõdesta firmiter stabilivit, ut metuendum non sit ne de loco iuio unquam dimoveatur. Quod item accommodari potest ad tranquillitatem, & pacatam Iuoritatem post adversarios debellatos, ita ut admodum alijs Scriptura loquitur, quoniam *terribilis terror*. Sicut autem allegorico convenit id optime pati, quam percepit Christus Ecclesie fuxi, quia interne ac tecundum spiritum reconciliationis, tunc etiam externa, quamvis non hic tempore, sed in futuro facilio duratura sit Regnum Christi, ut homo erat. Graci docent hi indicati post resurrectionem ipsius innotescere fidelibus, agnoscitibus simul deitatem eiusdem, cum videlicet quod ad regiam di- dispensationem salutis nostrae decor fecit, & corripitione dissipavit, & maleficiorum delevit, & chirigraphum contra nos, & pacum cum inferno dissolvit, & omnia ad salutem hominum dispensavit. Observat etiam in his repeti inueniuntur, verbum, ut significaret primum indumentum à Maria, iteratum verò indumentum à resurrectione ex mortuis, & per verbum *praecepsendi*, majorem quamdam certitudinem denotari: quoniam quemadmodum, quia super lumbos præceps est, astigit ad illos indumentum, fusculum speciem firmans, & proprio corpori adiunvens sic propter adventum in carnem, induisse Christum primum *decorum*, deinde *fortitudinem*, ubi resurrectus, ut pote quum amplius flagellandus, a crucifigendis, ut mortis dominium sit passus est, quam immortalis, impaffibilis, q. Rom. 8 a his prædictis donibus corporis gloriis, que vocari potest præceps carnis in unionem deitatis, & spiritus in unionem corporis, secundum spiritualem nexum, argue indisolubilem. Sic se eti Epaphianum, Regnum Christi cœpit potissimum in resurrectione manifestari. Sed hoc voluisse

Matt. 16. voluisse illum, quando dixit **s**, sunt quidam de his sanctis Amentes, quasi vestimenta conjunxit, & hoc erat sibi vel
buizq[n]o[n]zq[ue] subiecti morte, donec videat filium hominis
venientem in Regno suo. Cajetano non silentio. Non era
hoc adeo magnum, ut nonnulli dicerent non moriuntur
ante resurrectiōnē Chriſti: cui omnibus quis alloque-
batur conceſſum sit. Verior & communior de Chriſti
transfiguratione, que futuri Regni imago erat. Berna-
dus b[ea]p[er] Refunctione Chriſti hunc locum, & attulit
no[n] v[er]o de l[oc]o, & t[er]renorū lucem, & carni
infirma tamquam nubila excedit, foliamq[ue] induendo.
Decorum induitus est. Plasterum verus & Romanum,
Arnobius, August, Cadiſtorum, quiq[ue] pofſa citabantur,
Athl[one]s, Greg., Bernard, Hieron, gloria, Alii, splendore,
celatim, magnificencia, vel vifitio, vel nobis Regis, que
que detineat Regem, regnat cum d[omi]no pompa, maiestate,
magnificencia, splendore, ampla, copio, gloria: han enim copia
fibi velle indumenti, vel veftidi, & synonyma ve-
ta, multus praecedentibus exemplis oculorum est; nomen
autem **M[ari]ja** g[ra]tia, omnia illa vales que dixit & aliquando
ſeluum, ſuperbum, tumorem, elationem. Quod attruit ad
Chriſtum, docet Epiphanius exponeſt indumentum
decoris de incarnatione: fortitudinem de reu[er]titione:
altos naratores Grecos primū de reu[er]titione, ante-
quam reputabatur alijs decor, tunc v[er]o etiam, & poſt
Ascensionem, declaratis fortitudinem, ac potentiā
iam. Arnobius at quod regnavit & Regnum aſſumit
in Cruce, decorum induit in reu[er]titione: induit infi-
mitatem in virtute, & praecepit ex extremitate, & firmā
fecit terram in reu[er]titione: parata ſedem habuite in
Ascensione; prædicatis illum omnium Scripturatum, ſuper
eudem eadem t[er]renorum elevat[us] voces fias a
vocibus aquarum multarum, iest, Gentium parentes elam-
mantis tunc mirabilēm factum Chriſtum, elatiōnibus
& aliis, venit[us] non ministrari, ſed ministrare e[st].

In diuinis usq[ue] ad Domini fortitudinem. Alii, ut in priore
Cimbro, induit, aliqui primas duas voces, vel tres acci-
piunt, ut praecedentibus nexas, *Dominus regnavit*, *deco-
rem iudicatus est Dominus*, ita ut nomine repetitionem;
deinde absque coniunctione, qua caret etiam textus
Hebreus, legatur, *fortitudinem praecepit se*, vel *fa-
tus est Dominus fortitudinem*, *attingens se*. *De fortitudi-
ne dictum antea fatis*, *in diuinis fortitudine uitavimus Ela-
ias*, quemadmodum *Indui decuru* tum alibi David
et, tum Baruch *fi*, addens honorem, quam formulam
alii præcepta rebus convenire alia docui;

¹⁶ tores eis, decorem Christi fusile dicunt ad eos, quibus placetabat ipse, doctrinam; ipsius, fortitudinem ad illos, qui bus dilecibat. Vt enim ipsius esse, qui cum imitanscum decore sit ad eos, quibus placeant bona opera ejus, cum fortitudine adversus detractores: sic Paulum terribilem Christi odorem fusile, tum vita tum mortis, & armis usum iustitiae a dextris, & a sinistra d, & paratum ad gloriam, & ignobilitatem: ut in ea decorus, in ea fortis effetur, nihil habendo fortis, decors omnia possidendo; atque Viatore non semel ante vidimus, & expundimus, & an sit perpetuum discrimen, quod hic erat generis. Augustinus,

confitit inimicudo cum Deo in virtutibus. Qui major, aut, honor potius homini esse, quam ut ad similitudinem suis: quemadmodum dum Nicetas & explicat, ut & quam scripturam amictus lumine, sicut vestimenta lo: nec enim fieri pale, ita ibid.

lui factoris condiceretur, & eidem virtutum vestimentis ornaretur, quibus & conditor? de quo legitur, Dominus posse, ut hujusmodi potentia lumineat; vix fulmineans. Id ubi si quoc; vult humiliatio, & exanimatio in Christo. Sc. m. 10. 1. 10. 2.

regnavit, decorum indutus id est, omnium virtutum
intendere & rotius honestatis decorum ornatus. Rursum ex-
velut Elixi grandiorum cooptatio ad infantilia membra a
nostra. Huius nostrarum Regis posse non
dicitur.

ponit b. Christum super omnia decorum, quod habebat dominum omnino lucido. Eo ab aliis non rite, non iustificando, non operato plumarior, quale veteris Ecclesiastis.

la vocem tempore matutino gemitum gravis, quia multo
la vaco deponens freditatem omnium delictorum, plen-
regis genitulam Sacerdotum. Vix Augusti constitutus in
præcinctio di latino verbo, quod fit ante eingere, præter hu-
ic secundum
LXXX.

f. 145. dore gratia coelitus entut. Deniq; adorem redemptio-
nis vocat / humante, quem Christus inducit, assumie-
militaris tuncum, quo se Christus præcinxit, rinterpretat
q Exo. 28:29-30

^{3.} mor-
tis, vienici in forma servi, & in hominum species. Gregorius, ex explicata decorem velut vestem Christi Ecclesiam, quam

exhibet illi gloria tua, id, quae auctoritate tua, quam maior est, et te, qui minor es, ostendit.

conspicuum est amorem tuum, ut sis tamquam petra et non molix in humilitate torturandum esse, nec superbo timendos tibi humiles tamquam petram esse.

funt in transfiguratione, indicatum, quod in luperina clavis
tutatis culmine Sancti omnes ei luce justitiae fulgentes ad-
hanc deorum videti, sed solitudine esse, superbois qua-
si sumum, qui quo altius ascendi. evanpelio cito-
tamquam petra est.

Etenim firmavit obtemperans, qui non commovebitur. Hieron. insuper ostendit arborum esse. Alii superbus qualiter fuisse.

teres, omnia hæc valit. **N**ebis, vetus psalterium, & Au-
gusti, confirmavit, Hebreæ futuri. **T**unc nichil est pro-
pterito, de quo verbo, & nomine **T**unc, & de Gre-
cis res ipsa ac inquitum dictum alias, & quod aliquis in or-
biculari figura mystice vix faciunt, ut non etiam Hugo
& Augustinus, quod aliarum hinc uocibus non con-
gruit. Postremo de terra secundum se tota firmata, atque
immobilitate: quamvis habitabilis magis proprius per
nomen Græcum, & Hebrewus significetur, & hominum
confirmatio denotetur, ne vacillent inter tribulationes,
et pericula. **Ego** tu domini facies omnia, exten-
dens ephos, stabiles terram. Hanc discipulis Ecclesiæq[ue]
Christus firmatus communicavit, ut non prævaluerent por-
ta inferni, non pluvia, flumina (quæ paulo post hoc nomi-
natur) venti, non posset resistere. **C**ontra dicens omnes ad-
versarii de sua Ecclesiæ columnam & firmamentum veritas:
dLuc. 14. 15.
tTim. 3. 15.
cEp. 18.
fCor. 1. 21.

Ephos. 1. 21.**B**Mar. 16. 18.**c**Ep. 7. 25.**d**Luc. 1. 15.**t**Tim. 3. 15.**c**Ep. 18.**f**Cor. 1. 21.**E**phos. 1. 21.**B**Prov. 1. 9.**A**llegoria.**s**my-
pleas.**E**cclesiæ.

istis omitti testimonium. Scribis ea, que revelata sunt ab his celsis tuis multis, tam magnis, & tam miris prodigiis: confirmas, ut genit usqueatur esse dementis in isti vel aliquam rurum dubitare. Subdit deinde. Utinam astudierunt Iudei usum animadverserent Pagari, quem quamvis conscientia securitate pro hac parte ad divinum iudicium poterimus adcedere nonne cum omni conscientia Deo ditece poterimus. Deinde si error est, a te ipso decepti sumus? Nam ipsa in nobis tenet, & prestat consimilat nos. O salibus, que non ipsi posse certissima. Riekelius etiam hoc loeo argumentatur, liquere fidem Ecclesie esse veram, arque divinam, alioquin Deum esse falsitatem confirmatorum, hominumque deceptorem: nec effugere posse negligentes tantam salutem in nos confirmatam, & tenetem. Deus fugit, & portans, & Spiritus sanctus in sanctis suis.

Dominus eum datus, sanctificatoe Domine in longitudinem dierum. Hic habet, dum uirum deo fons sacerdotis, Dominus, in longitudinem. At, Dominus deo fons sacerdotis, Dominus, in longitudinem dierum, vel, dum uirum deo fons sacerdotis, vel, dominus forma fons sacerdotis, vel dominus uir habitus sacerdotis, vel dominus in sua pectus sacerdotis, Chaldei dominus in sanctis suis pectus sacerdotis, nequissimum testimonia tua. / *Ante* / *aut* in longitudine dierum. In Psalterio vetero, & apud Aug. arc. Calcidorum, dum uirum deo fons sacerdotis, Dominus in longitudinem dierum, quamvis exire in textu Augusti in longitudine calu auferendis, sicut & in editionis nostris in codicibus minus correditis, quoniam fit Grace accusativus & *xix* gura. In Romano Psalterio quod recitat Faber, dominum tuum dicens *Ante*, *domine, in longitudine dierum,* & ita visiter Amboius legile, sed in eoquo non uititur Basilica Vaticana, exeat, *domine tuum, domine, deus in longitudine in longitudine dierum.* Indicit Amboius illum item, ut domus Dei, qui est praesentis temporis Ecclesia decanes Sancta sacerdotum, id est, decanes, ut electi habitantes ea, deinceps inhabitant Sancta sacerdotum in ecclesia sacerdotum, hoc est, coelestes beatitudinem, le habitatione Sanctorum. Docui principio versus iuxta communione sententiam, post litterali sensu de conservanda sanctitate templi, cultus ipsius exponi vel de perpetua Christi sacerdotie, vel Maria, vel Ecclesia, vel etiam corporis, quibus omnibus convenient appellatio *deus dei, vel templo.* Addi potest Religio, & cultus exterius templorum nostrorum, tamquam index, & incantamentum pietatis interne. Hunc quidem velut ultimus ultor Ecclesia in officio de dedicatione: Hugo distinguunt dominum Dei, qui se homo secundum Rem & animam, Ecclesia: Ordo Religiosorum Hospitalie, sic enim Galli nominant, ut etiam notat Gulielmus Parisiensis, & scripturam primi tributum califacit, & charitatem iaceant unitate: tercia concordiam: quarta pietatem: ultima reverentiam. Observat Ayguanus in Clericis, qui redire debent in domo Ecclesie testimonio filii, non suffit eae quod sunt *ad* filii, scilicet *filiis fons sacerdotis.* Dicimus tamen nullum videatur quoniam statutum inter *antistitutum,* & *sacerdotum,* quasi plus illa uerum, quam ista & sit ista ab illis. Testimonia illa credibilitas nimis, de quibus auctum est, peruidit, ut credamus dictam *fons sacerdotis* de Christo, Maria, Ecclesia, & signum esse Christianum deum, quem colamus anima templo materiali & trascens esse decorum, quo velut Dominus Rex, qui decorum indebet initio canebatur, indui, & ornari Ecclesiam suam, & filios suos, quibus ornari, & indui velut decoro vestimentorum. Porter, ait Bernardus, *hoc proposito loco, utrum, qui est ornans animam, & decorum assumit ut domus, & honor eius, utrum moribus illis, & quoniam semper isti sit in ore hominis, tam solum in labore, & ab illis qui foris sunt, Verbi autem similes doce, & lantimontis decet, & indeficentes gratiae exprimi perseverantiam.* Agent præterea de dedicacione, scribit dubitatio non posse, quoniam laeta sit Dominus Dei, quod templum est sanum, & mirabile in agitatu: & defensione de celo a Deo paratum, tamquam sponsa oratione / *not*: Quod ad animam euangelio transferri, præferim vici Religio. Universa lie epithetum Ecclesia hoc est, ut dicatur *santis,* etiam si admittat intra te non sanctos. Permanentur in Ecclesia lantimontem itam colligunt hinc Augusti, & post eum Lanfrancus qd: quod hic, aut ibi tamelit ut domus haec, sed tota per totum orbem terrarum. Deinde non sufficit credere lantimontem credere adiubenda *fons sacerdotis*, eaq; in longitudinem dierum, id est, quoniam perseverantia, quæ nos perducat, ut quod ad eternitatem beatam, quam longum significat dierum, ut alibi dominus Deus noster. Non nihil aliena, & longius petita expeditio vi-

titulus psalmi

titulus psalmi